

SAATESÕNA

Head lugejad!

Seekordne Sõjateadlase mereväe erinumber „Väikeriigi merekaitse visioonid“ on osaliselt ajendatud Kaitseväe Akadeemia korraldatud ja 2020. aastal lõppenud esseevõistlusest „Eesti merekaitse tulevik“. Võistlusele esitati üheksa väga erineva taseme, stiili ja vaatepunktiga tööd. Enamik osalejaid olid mereväe nooremohvitserid. Kolm parimat esseed on nüüd artikli kujul kättesaadavad ka Sõjateadlase lugejatele.

Neil põhjustel sai Sõjateadlase 16. number mitmekihiline. Erinumbri tuuma moodustavadki esseevõistlusel teiste hulgas selgelt esile kerkinud kolm auhinnatud tööd. See on nn noorte vihaste meeste vaade, mis ei pruugi kattuda üldlevinud seisukohtadega, aga võiks pakkuda uusi vaatenurki ja mõtteainet. Nooremleitnant Grigori Gavrilovi artikkel „Eesti mereväe ülesanne peab olema piiratud mereala valdamine, mitte valdamise takistamine“ juhib tähelepanu piisava, pigem vajadustest kui võimalustest lähtuva ambitsiooni vajalikkusele Eesti merekaitses. Relvakonflikti korral on Eestile olulisem säilitada mereala valdamine kui takistada vastasel selle valdamist. Tauri Roosipuu vaatab artiklis „Eesti merekaitse tulevikustsenaariumid“ merekaitset laiapindselt kogu merenduse kontekstis. Nooremleitnant Urmo Urbuse artikkel „Eesti energiajulgeoleku tagamine kui mereväe üks põhiülesandeid“ näitab seoseid energiajulgeoleku ja merekaitse vahel. Autor jõuab järeldusele, et Eestit ja Soomet ühendavad kaablid on julgeoleku seisukohalt väga oluline taristu, mida tuleb merekaitse planeerimisel arvestada.

Järgmised kolm artiklit loovad eelmistele laiema tausta. Kaptenleitnant Ott Laanemetsa artikkel „Sea Power in the Baltic Sea“ tugineb tema Läti riigikaitseakadeemias kaitstud magistritööle. Autor analüüsib põhjalikult merevõimu olemust Balti riikides ja jõuab järeldusele, et see tuleneb eelkõige geograafiast. Kuigi merendus on kõigi kolme riigi majanduses suure kaaluga, ei tajuta selle tähtsust ega kasutada olemasolevaid võimalusi piisavalt. Kaptenleitnant Taavi Urb arutleb artiklis „Kas ka väikeriigid vajavad tasakaalus laevastikku?“ tasakaalus laevastiku otstarbekuse ja võimalikkuse üle piiratud ressursidega väikeriigi kontekstis. Autor jõuab järeldusele, et tasakaalus laevastik on riigi huvide kaitseks merel vältimatult vajalik ja ressursid selleks

tuleb leida. Eelmistele artiklitele loob veelgi laiema tausta juba klassikaks saanud ja nüüd lõpuks eesti keelde tõlgitud Norra mereväe erukommodoor Jacob Børreseni artikkel „Rannikuvõim: rannikuriigi merevõim ja mereliste ressursside haldamine“, kus autor tutvustab laia tunnustust leidnud rannikuvõimu (ingl *coastal power*) ideed. Väikeriigi merevõim on suurriigi omast põhimõtteliselt erinev. Igal mereäärsel riigil on merevõim, kuid selle suurus sõltub olemasolevate võimaluste ärakasutamisest ja uute loomisest.

Head lugemist ja kaasamõtlemist! Olge terved!

Toimetajad Taavi Urb ja Andres Saumets